

Odbor za prava žena i jednakost spolova

2018/2098(INI)

5.11.2018

MIŠLJENJE

Odbora za prava žena i jednakost spolova

upućeno Odboru za vanjske poslove

o godišnjem izvješću o ljudskim pravima i demokraciji u svijetu za 2017. i politici Europske unije u tom području
(2018/2098(INI))

Izvjestitelj za mišljenje: José Inácio Faria

PA_NonLeg

PRIJEDLOZI

Odbor za prava žena i jednakost spolova poziva Odbor za vanjske poslove da kao nadležni odbor u prijedlog rezolucije koji će usvojiti uvrsti sljedeće prijedloge:

- A. budući da se u skladu s člankom 8. UFEU-a EU ustrajno zalaže za promicanje rodne ravnopravnosti i provedbu rodno osvijestene politike u svim svojim djelovanjima i politikama; budući da strategija EU-a za ravnopravnost žena i muškaraca obuhvaća integraciju rodne ravnopravnosti u trgovinsku politiku i politiku vanjskih odnosa EU-a;
 - B. budući da je nasilje nad ženama i djevojčicama jedan od najprisutnijih oblika kršenja ljudskih prava u svijetu koji pogađa sve društvene slojeve neovisno o dobi, obrazovanju, prihodima, društvenom položaju i zemljji podrijetla ili prebivališta te da predstavlja ozbiljnu prepreku postizanju rodne ravnopravnosti; budući da u slučajevima oružanih sukoba žene i djeca, uključujući žene i djecu izbjeglice, spadaju u najugroženije društvene skupine;
 - C. budući da se spolno i reproduktivno zdravlje i povezana prava zasnivaju na temeljnim ljudskim pravima te su ključni elementi ljudskog dostojanstva; budući da ta prava još nisu zajamčena u cijelom svijetu, pa ni u nekim dijelovima EU-a;
1. ističe potrebu da EU, u skladu s ciljevima održivog razvoja za Program do 2030., Europskim konsenzusom o razvoju i Akcijskim planom za ravnopravnost spolova za razdoblje 2016. – 2020. (GAP II), nastavi predano doprinositi razvoju društava slobodnih od svih oblika diskriminacije i nasilja te u rodnom smislu ravnopravnom, sigurnom, naprednjem i održivom svijetu;
 2. podsjeća na to da je ravnopravnost žena i muškaraca, kao što je navedeno u članku 3. stavku 3. UEU-a, jedno od temeljnih načela Europske unije i njezinih država članica, te da je promicanje te ravnopravnosti s pomoću rodno osvijestene politike jedan od glavnih ciljeva EU-a, među ostalim i u drugim zemljama diljem svijeta, putem njezine vanjske politike;
 3. podsjeća na to da je GAP II jedno od temeljnih sredstava EU-a za poboljšanje rodne ravnopravnosti u trećim zemljama; poziva Komisiju da uzme u obzir Rezoluciju Europskog parlamenta od 8. listopada 2015. o obnovi Plana djelovanja EU-a za jednakost spolova i osnaživanje žena u razvoju¹ te njegovu Rezoluciju od 31. svibnja 2018. o provedbi zajedničkog radnog dokumenta službi (SWD(2015)0182) naslovленog „Rodna jednakost i jačanje položaja žena: vanjskim odnosima EU-a u razdoblju 2016. – 2020. do preobrazbe života djevojčica i žena”²;
 4. ističe potrebu da se EU nastavi ustrajno zalagati za potpunu provedbu dužnosti i obveza u pogledu prava žena preuzetih u okviru Konvencije o uklanjanju svih oblika diskriminacije žena (CEDAW), Pekinške platforme za djelovanje, Programa djelovanja Međunarodne konferencije o stanovništvu i razvoju, te da poštuje ishode njihovih revizijskih konferencija;

¹ SL C 349, 17.10.2017., str. 50.

² Usvojeni tekstovi, P8_TA(2018)0239.

5. ističe potrebu da se zajamči sloboda mišljenja, uvjerenja i vjeroispovijesti, posebno za vjernice, koje su posebno ranjiva skupina;
6. primjećuje da je neoliberalni okvir zapravo štetan za održivi razvoj i ljudska prava, uključujući prava žena, koja također čine dio ljudskih prava;
7. ističe činjenicu da je rodna ravnopravnost temeljno ljudsko pravo i da je glavni tajnik UN-a António Guterres potvrdio da postoje snažni dokazi da je ulaganje u žene najučinkovitiji način za razvoj zajednica, poduzeća i država te da uključenost žena pomaže u jačanju mirovnih sporazuma, otpornosti društava i vitalnosti gospodarstava;
8. istovremeno izražava zabrinutost zbog trenutačnog nazadovanja u području prava žena te spолног и reproaktivног здравља и пovezаних правова, као и zbog temeljnog zakonodavstva u mnogim dijelovima svijeta kojim se ta prava ograničavaju;
9. naglašava da je potrebno zajamčiti univerzalan pristup svim postojećim kvalitetnim i pristupačnim uslugama spolnog i reproaktivnog zdravlja, uključujući sveobuhvatne informacije o spolnom i reproaktivnom zdravlju te edukaciju o spolnosti i odnosima, planiranju obitelji, suvremenim metodama kontracepcije, sigurnom i zakonitom pobačaju i preporučenoj prenatalnoj i postnatalnoj skrbi radi sprječavanja smrtnosti djece i majki; naglašava da je usmjereno na rodnu ravnopravnost i osnaživanje žena vrlo jasna u ciljevima održivog razvoja i da je potrebno uložiti dodatne napore kako bi se u potpunosti ostvarila prava žena i učinkovito provele politike kojima se promiču osnaživanje žena i njihovo sudjelovanje u donošenju odluka;
10. ističe da je važno pristup zdravlju tretirati kao ljudsko pravo; ističe da je potrebno zajamčiti pristup spolnom i reproaktivnom zdravlju i povezanim pravima, uključujući mjere kojima se osigurava da žene slobodno donose odluke o svojim tijelima i životima, da imaju pristup planiranju obitelji i prikladnim proizvodima za žensku higijenu te da dobiju preporučenu prenatalnu i postnatalnu skrb i da se spriječi smrtnost djece i majki; ističe činjenicu da je mogućnost sigurnog pobačaja važan element za spašavanje života žena i da se njome pridonosi izbjegavanju visokorizičnih porođaja i smanjuje smrtnost novorođenčadi i djece; ističe važnost pristupa primjerenim rodno osjetljivim uslugama mentalnog zdravlja, prije svega tijekom i nakon sukoba;
11. snažno osuđuje ponovno uvođenje i širenje pravila „globalnog blokiranja” i njegov utjecaj na zdravlje žena i djevojčica te na njihova prava širom svijeta; ponavlja svoj poziv da EU i države članice popune financijski jaz koji je SAD ostavio u tom području, koristeći i nacionalna i europska sredstva namijenjena za financiranje razvoja;
12. smatra neprihvatljivim što se oko tijela žena i djevojčica, posebno s obzirom na njihovo spolno i reproaktivno zdravlje i povezana prava, i dalje vode ideološke borbe; poziva EU i države članice da priznaju neotuđiva prava žena i djevojčica na tjelesni integritet i samostalno donošenje odluka i osuđuje često kršenje spolnih i reproaktivnih prava žena, uključujući uskraćivanje pristupa uslugama planiranja obitelji, pristupačnoj kontracepciji te sigurnom i zakonitom pobačaju;
13. poziva države članice da ojačaju provedbu politika kojima se osnažuje položaj djevojčica i žena, bori protiv siromaštva i socijalne isključenosti te da se u okviru cilja održivog razvoja br. 5. i inicijative MOR-a iz 2018. „Žene na radnom mjestu” usmjeri

na to da se ženama i djevojčicama omogući jednak pristup osnovnom i visokom obrazovanju i ospozobljavanju, cjeloživotnom učenju, dostojanstvenom radu i jednakim plaćama, jednak pristup finansijskim uslugama te zastupanju u postupcima donošenja gospodarskih i političkih odluka;

14. napominje da su organizacije za prava žena i branitelji prava žena naročito ciljana skupina i da na njih posebno utječe smanjenje prostora za djelovanje civilnog društva; ističe da EU treba politički poduprijeti i bolje štititi organizacije civilnog društva koje promiču prava žena i djevojčica u svim područjima te povećati sredstva koja im se dodjeljuju; ističe da je potrebno zajamčiti zaštitu branitelja i braniteljica ljudskih prava žena koji se suočavaju sa sve više prijetnji i nasilja te su neki čak i ubijeni zbog svojeg aktivizma; apelira na EU da uzme u obzir posebne potrebe braniteljica i branitelja ljudskih prava žena te na sve države članice da poštuju Deklaraciju UN-a o braniteljima ljudskih prava;
15. poziva ESVD da zajamči da će rezultati 62. sjednice Komisije o statusu žena biti uključeni u njegove politike te da će se njima pružiti novi poticaj za postizanje rodne ravnopravnosti i za osnaživanje žena i djevojčica u ruralnim područjima;
16. ističe da je važno da su obrazovanje i ospozobljavanje u području STEM-a (znanost, tehnologija, inženjerstvo i matematika), kao i humanističkih znanosti, dostupni ženama i djevojčicama, s posebnim naglaskom na povećanju njihovih talenata i vještina i sudjelovanju u sektorima STEM-a;
17. podsjeća na to da bi se trebale osmisliti odgovarajuće mjere u okviru obrazovanja kako bi se poduprli međunarodni edukativni programi oslobođeni od stereotipa i podržalo uključivanje građanske participacije, ljudskih prava, rodne ravnopravnosti, promicanja međukulturne osviještenosti i razumijevanja da bi se studenti bolje pripremili za građanstvo;
18. osuđuje sve oblike nasilja, kao što su nasilje u obitelji, uzinemiravanje, seksualno iskorištavanje, trgovanje ljudima, dječji i prisilni brakovi, koji se ženama i djevojčicama nameću unutar i izvan Europe i koji predstavljaju teška kršenja ljudskih prava;
19. pozdravlja zajedničke napore i ulaganja EU-a i UN-a pri pokretanju inicijative „Spotlight”, kojoj je cilj uklanjanje svih oblika nasilja nad ženama i djevojčicama, istovremeno naglašavajući da je nasilje nad ženama i djevojčicama još uvijek jedan od najraširenijih, najistrajnjih i najstetnijih oblika kršenja ljudskih prava; budući da su žene i djevojčice širom svijeta i dalje najizloženije rodno uvjetovanom i seksualnom nasilju, seksualnom uzinemiravanju, zlostavljanju i iskorištavanju, uključujući političku i ekonomsku diskriminaciju, kao i obiteljskom nasilju, uzinemiravanju na radnom mjestu, seksualnom iskorištavanju, zločinima iz časti, trgovaju ljudima, dječjim i prisilnim brakovima, genitalnom sakaćenju te silovanju kao ratnom oružju; stoga snažno osuđuje sve oblike nasilja nad ženama i djevojčicama; nadalje poziva EU i države članice na jačanje borbe protiv genitalnog sakaćenja žena diljem svijeta i unutar EU-a, s obzirom na to da je Europski institut za ravnopravnost spolova (EIGE) 2017. procijenio da je najmanje 500 000 žena koje žive u EU-u podvrgnuto genitalnom sakaćenju i da je dodatnih 180 000 djevojčica i žena još uvijek u opasnosti od genitalnog sakaćenja;
20. snažno žali zbog činjenice da se, prema studiji Europskog parlamenta o ocjeni provedbe

GAP-a II, trenutačnim programiranjem, po svemu sudeći, u kriznim situacijama ili teškim sukobima marginalizira rodna dimenzija; također žali zbog toga što je, između ostalog, to značilo da djevojčice i žene žrtve silovanja kao ratnog oružja nemaju pristup nediskriminirajućoj skrbi, posebno sveobuhvatnoj zdravstvenoj skrbi, uključujući pobačaj, unatoč tome što je cilj GAP-a II osnažiti žene i omogućiti im da preuzmu kontrolu nad svojim spolnim i reproduktivnim životom;

21. ustrajno poziva Komisiju i države članice da djelotvorno i učinkovito suzbijaju trgovinu ljudima; ističe da razne studije pokazuju da većinu žrtava trgovine ljudima čine žene i djevojčice koje su, nakon što dođu u Europu, prisiljene na prostituciju u državama članicama;
22. traži od Komisije i ESVD-a da posvete posebnu pozornost poštovanju ljudskih prava žena i djevojčica u svim sporazumima o trgovini i partnerstvu s trećim zemljama;
23. ističe činjenicu da se zlostavljanjem i seksualnim uzinemiravanjem na radnom mjestu također krše ljudska prava;
24. apelira na države članice koje to još nisu učinile, kao i na EU, da ubrzaju ratifikaciju i provedbu Istanbulske konvencije, prvi zakonski obvezujući međunarodni instrument kojim se u cijelosti nastoji sprječiti i suzbiti nasilje nad ženama, kako bi se zajamčila usklađenost unutarnjeg i vanjskog djelovanja EU-a u tom području; poziva na potpuno poštovanje Istanbulske konvencije; ističe činjenicu da razlike u vjeroispovijesti, kulturi ili tradiciji niti ikakve druge okolnosti ne mogu služiti kao opravdanje za diskriminaciju ili bilo kakav oblik nasilja;
25. uvida potrebu za rješavanjem konkretne situacije žena koje se suočavaju s višestrukim oblicima diskriminacije, primjerice na temelju rodnog identiteta, rase, klase, invaliditeta ili migracijskog statusa; poziva ESVD i države članice da osmisle i ocijene strane politike iz perspektive rodne osviještenosti i intersekcionalnosti;
26. poziva Komisiju i države članice da udvostruče napore koje ulažu u eliminaciju svih oblika rodno uvjetovanog nasilja, uključujući dječje, rane i prisilne brakove, rodno uvjetovana ubojsvta, prisilnu sterilizaciju i silovanje u braku;
27. naglašava da je EU predan promicanju rodne ravnopravnosti i uključivanju rođno osviještene politike u sva svoja djelovanja, što je ujedno obveza iz Ugovorâ, kako bi rodna ravnopravnost postala prioritet u svim smjernicama EU-a, radnim odnosima, politikama i vanjskim aktivnostima EU-a; u skladu s time podržava povezana koordinirana nastojanja u multilateralnim dijalozima i aktivnostima delegacija EU-a, kao što su misije promatranja izbora; ističe da je potrebno ojačati rad glavne savjetnice ESVD-a za rodna pitanja u trećim zemljama, u cilju promicanja mira, sigurnosti i temeljnih sloboda, osiguravajući za njezino područje nadležnosti namjenska proračunska sredstva;
28. poziva Komisiju da u sporazume o slobodnoj trgovini s trećim zemljama uvrsti poglavje posvećeno rodu i klauzule kojima se te zemlje pozivaju na ratifikaciju i provedbu 27 međunarodnih konvencija – u području ljudskih i radnih prava, zaštite okoliša i dobrog upravljanja – navedenih u okviru Općeg sustava povlastica (OSP) i sustava OSP+; ističe da je ključno pratiti njihovu provedbu, poduzimati potrebne mjere

te obraćati posebnu pozornost na rodnu ravnopravnost; naglašava da je Konvencija o uklanjanju svih oblika diskriminacije žena jedna od relevantnih konvencija u okviru sustava OSP+;

29. žali zbog toga što prema statistici iz 2016. samo 21,9 % šefova delegacija EU-a čine žene¹; također žali zbog toga što je samo jedan od osam posebnih predstavnika EU-a žena; žali i zbog toga što žene čine samo oko 25 % osoblja u civilnim misijama ZSOP-a; žali i zbog činjenice da ne postoje dostupni sveobuhvatni statistički podaci o sudjelovanju žena u vojnim misijama i operacijama ZSOP-a;
30. napominje da će biti potrebna odgovarajuća sredstva za pitanje rodne ravnopravnosti u vanjskim odnosima kako bi se održala politička predanost tom cilju; ističe da su trenutačna sredstva za rodnu ravnopravnost i aktivnosti osnaživanja žena nedovoljna te traži da se u sljedećem VFO-u povećaju sredstva namijenjena za to;
31. pozdravlja pristup uključivanja rodne perspektive u aktivnosti zajedničke sigurnosne i obrambene politike EU-a te naglašava da je važno osigurati da zdravstveni i humanitarni djelatnici, uključujući osobe koje pružaju pomoć u hitnim slučajevima, prođu odgovarajuće rodno osjetljivo ospozobljavanje;
32. naglašava važnost uključivanja žena, mlađih i osoba LGBTQI u mirovne procese i postupke pomirbe, kao i važnu ulogu koju umjetnost i međukulturni dijalog mogu imati u tom smislu, kako je navedeno u Zajedničkoj komunikaciji Europske komisije i Visoke predstavnice za vanjske poslove i sigurnosnu politiku „Ususret strategiji EU-a za međunarodne kulturne odnose” (JOIN(2016)0029);
33. naglašava važnost rješavanja posebnih potreba s kojima se suočavaju udovice svih dobi u područjima u kojima je u tijeku sukob te nakon sukoba, osobito kad je riječ o potrebi za finansijskom i psihološkom potporom te uviđa da bi one trebale imati istaknutu ulogu u mirovnim procesima i postupcima mirenja;
34. ističe da razlike u vjeroispovijesti, kulturi i tradiciji nikako ne mogu služiti kao opravdanje za diskriminaciju ili bilo kakav oblik nasilja; podržava inicijativu EU-a pod nazivom „Sprečavanje nasilnog ekstremizma: rodno osjetljiv pristup” i potiče na promicanje rodno osjetljivih projekata kojima se jača uloga žena i djevojčica u izgradnji mira, sprečavanju sukoba i terorizma te pružanju humanitarne pomoći;
35. potiče ESVD da promiče ulogu žena u sprečavanju terorizma; napominje da, kao što pokazuju razne studije, žene kao majke imaju potencijal da u okviru stalnog dijaloga i temeljne emocionalne spone s vlastitim djecom njih zaštite od radikalizacije kojoj mogu biti izložena i od opasnosti mentalnog podčinjavanja koje provode razne ekstremističke skupine; ističe da žene, upravo kao poveznica između zajednice i vlastite obitelji, mogu imati ulogu „čuvara” pružanjem ključnih informacija koje bi mogle promicati nenasilne intervencije radi sprečavanja eventualnih terorističkih djelovanja;
36. apelira na EU da se najbolje što može i koristeći se svim raspoloživim instrumentima boriti protiv rodno uvjetovanog nasilja u svojim aktivnostima s trećim zemljama kao i u svojim državama članicama;

¹ Izvješće ESVD-a o ljudskim resursima za 2017., objavljeno 16. svibnja 2018.

37. osuđuje zlodjela nad raseljenim osobama poput izbjeglica, migranata i tražitelja azila, posebno nad ženama i djevojčicama; osuđuje činjenicu da je u nekim trećim zemljama homoseksualnost još uvijek kažnjava; osuđuje sve oblike diskriminacije i nasilja nad osobama LGBTQI; osuđuje trenutačnu situaciju u kojoj se žene i osobe LGBTQI izlažu ozbiljnog riziku od seksualnog nasilja i drugih oblika rodno uvjetovanog nasilja duž ruta i u prihvatnim centrima ne bi li zatražile azil u EU-u; naglašava da žene, djevojčice i osobe LGBTQI koje izraze osnovani strah od rodno uvjetovanog progona trebaju moći na siguran način zatražiti vizu iz humanitarnih razloga; poziva države članice da poduzmu sve potrebne mjere kojima će se osigurati zaštita migrantica, žena izbjeglica i tražiteljica azila, kao što su pravno savjetovanje, pristup zdravstvenoj skrbi, sigurni prostori za žene i djecu i pristup uslugama povezanim sa spolnim i reproduktivnim zdravljem i povezanim pravima, uključujući siguran pobačaj;
38. ističe činjenicu da rodno uvjetovani oblici nasilja i diskriminacije koji uključuju, ali se ne ograničavaju na silovanje i seksualno nasilje, genitalno sakacanje žena, prisilni brak, nasilje u obitelji, takozvane zločine iz časti i rodnu diskriminaciju uz odobrenje države predstavljaju progon i trebali bi biti valjani razlozi za traženje azila ili humanitarne zaštite, što bi se trebalo odražavati i okviru novog instrumenta; poziva Komisiju da stoga prepozna rodno uvjetovani progon kao valjan razlog za traženje međunarodne zaštite te da osigura uključivanje rodne perspektive u sve faze postupka azila ispunjavanjem Smjernica UNHCR-a o međunarodnoj zaštiti iz 2002.: rodno uvjetovani progon;
39. poziva Komisiju i države članice da ojačaju primjenu rodno osjetljivih pristupa kako bi se zadovoljile posebne potrebe žena i djevojčica kojima je potrebna međunarodna zaštita, s posebnim naglaskom na pružanju pomoći djevojčicama i ženama koje su žrtve rodno uvjetovanog nasilja u zemlji podrijetla i duž migracijskih ruta;
40. osuđuje sve oblike diskriminacije i nasilja nad osobama LGBTQI; poziva ESVD da u skladu sa Smjernicama za promicanje i zaštitu svih ljudskih prava osoba LGBTI razvija i promiče globalnu svijest o pravima osoba LGBTQI u okviru vanjskog djelovanja EU-a kako bi se okončala diskriminacija s kojom se one svakodnevno suočavaju;
41. osuđuje činjenicu da žene u nekim zemljama i dalje imaju ograničen pristup postupcima donošenja odluka te da su im na taj način uskraćena temeljna građanska prava.

INFORMACIJE O USVAJANJU U ODBORU KOJI DAJE MIŠLJENJE

Datum usvajanja	22.10.2018	
Rezultat konačnog glasovanja	+: -: 0:	18 5 1
Zastupnici nazočni na konačnom glasovanju	Daniela Aiuto, Maria Arena, Beatriz Becerra Basterrechea, Heinz K. Becker, Vilija Blinkevičiūtė, Arne Gericke, Anna Hedh, Agnieszka Kozłowska-Rajewicz, Florent Marcellesi, Barbara Matera, Angelika Mlinar, Maria Noichl, Marijana Petir, Pina Picierno, João Pimenta Lopes, Liliana Rodrigues, Ernest Urtasun, Ángela Vallina, Anna Záborská, Jana Žitňanská	
Zamjenici nazočni na konačnom glasovanju	José Inácio Faria, Leonora Forenza, Jordi Solé, Julie Ward	

**KONAČNO GLASOVANJE POIMENIČNIM GLASOVANJEM
U ODBORU KOJI DAJE MIŠLJENJE**

18	+
ALDE	Beatriz Becerra Basterrechea, Angelika Mlinar
EFDD	Daniela Aiuto
GUE/NGL	Eleonora Forenza, Ángela Vallina
PPE	José Inácio Faria, Agnieszka Kozłowska-Rajewicz, Barbara Matera
S&D	Maria Arena, Vilija Blinkevičiūtė, Anna Hedh, Maria Noichl, Pina Picierno, Liliana Rodrigues, Julie Ward
VERTS/ALE	Florent Marcellesi, Jordi Solé, Ernest Urtasun

5	-
ECR	Arne Gericke, Jana Žitňanská
PPE	Heinz K. Becker, Marijana Petir, Anna Záborská

1	0
GUE/NGL	João Pimenta Lopes

Korišteni znakovi:

- + : za
- : protiv
- 0 : suzdržani